

4-1-1931

ΩΔΕΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

1871

ΣΥΜΦΩΝΙΚΑΙ — ΛΑΪΚΑΙ ΣΥΝΑΥΛΙΑΙ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Γ. Ν. ΝΑΖΟΣ

ΘΕΑΤΡΟΝ ΟΛΥΜΠΙΑ

Κυριακή 4 Ιανουαρίου 1931 ὄραν 11 π. μ. ἀκριβῶς

ΠΕΜΠΤΗ ΛΑΪΚΗ ΣΥΝΑΥΛΙΑ

ΤΗΣ

ΣΥΜΦΩΝΙΚΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ

ΤΟΥ

ΩΔΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

1893 - 1931

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ

ΙΩΣ. ΜΠΟΥΣΤΙΝΤΟΥΙ

ΣΟΛΙΣΤ

ΕΦΗ ΤΣΟΛΑΚΗ

Πιάνο

*Μετά τὴν ἐναρξιν τῆς Συναυλίας ἡ εἴσοδος ἐπιτρέπεται
μόνον κατὰ τὰ διαλείμματα.*

Τιμὴ ἀναλυτικῶς προγράμματος Δρ. 3.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

1. *Συμφωνία* εις ρε Έλασσον . . . . . CÉSAR FRANCK

- I. Lento. Allegro non troppo
- II. Allegretto
- III. Allegro non troppo
- Υπό τῆς ὀρχήστρας

2. *Ραψωδία* . . . . . ED. LALO

- I. Andantino—Allegretto
  - II. Presto
  - Υπό τῆς ὀρχήστρας
-

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

3. *Κοντσέρτο* ἀφ. 5 εις Μι βφ. . . . . L. VAN BEETHOVEN

- I. Allegro
- II. Adagio un poco mosso
- III. Rondo. Allegro
- Ἡ Δις Ἔφη Τσολάκη καὶ ἡ ὀρχήστρα

4. *Tannhäuser*, εἰσαγωγή . . . . . R. WAGNER

- Υπό τῆς ὀρχήστρας
-

Πιάνο : STEINWAY & SONS

Ἀντιπρόσωπος : *Ε. Τσαμοντζής*

Συμφωνία εις ρε έλασ

Ὁ César Franck εἶνε ὁ ἀρχηγὸς τῆς νέας γαλλικῆς μουσικῆς σχολῆς. Ἡ τελειοποίησις τοῦ τεχνικοῦ μέρους, τὸ συνεχὲς ἐνδιαφέρον τὸν μετατροπιῶν καὶ τοῦ ρυθμοῦ, συνδυάζονται παρ' αὐτῷ μὲ τοιαύτην βαθύτητα καὶ εὐγένειαν αἰσθήματος, ὥστε νὰ φθάσῃ τοὺς αὐστηροτέρους καὶ σημαντικωτέρους συνθέτας παντὸς τόπου καὶ πάσης ἐποχῆς. Ἡ τέχνη τοῦ Φράνκ καὶ τῶν ὁπαδῶν του, μεταξύ τῶν ὁποίων ὀφείλομεν ν' ἀναφέρωμεν τὸν Vincent D'Indy, ἀντιτίθεται εἰς τὴν τάσιν τοῦ **Impressionismou**, τὴν τοσοῦτω ἀναπτύχθεισαν εἰς τὴν σύγχρονον μουσικὴν, διότι ἡ τέχνη τοῦ Φράνκ τρέφει ἰδιαίτερον λατρείαν πρὸς τὸν τύπον (forme) καὶ συνδέεται στενῶς πρὸς τὰς παραδόσεις τῆς αὐστηρᾶς τέχνης.

Ὁ Φράνκ ἐγεννήθη ἐν Λιέγη κατὰ τὸ 1822, διήλθε τὸ πλείστον μέρος τῆς ζωῆς του ἐν Παρισίοις, ὅπου διετέλεσεν organiste εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς Ἁγίας Κλωτῖδης, καὶ καθηγητῆς τοῦ **Organoῦ** ἐν τῷ Ῥδεῖο. Ὅλοι σχεδὸν οἱ σύγχρονοι Γάλλοι συνθέται ὑπῆρξαν μαθηταὶ του. Ἡ ἐπιμοχθος ἐργασία του ὡς organiste καὶ ὡς καθηγητοῦ δὲν τὸν ἠμπούσασεν νὰ γράψῃ μεγάλον ἀριθμὸν ἔργων, μεταξύ τῶν ὁποίων πρᾶξι ν' ἀναφέρωμεν τὰ ὁρατόρια **Ρουθ, Δύρρωσις, τοὺς Μακαρισμοὺς, Ρεβέκα**, διάφορα συμφωνικὰ ποιήματα, τὰς Variations Symphoniques διὰ κλειδοκύμβαλον καὶ ὀρχήστραν, πολλὰ ἔργα ἐκκλησιαστικὰ καὶ μουσικῆς δωματίου, τὸ Κοναρτέττο εἰς ρε Έλασσον, τὰ chorals.

Ἡ συμφωνία εἰς ρε Έλασσον, ἡ μόνη ἦν ἔγραψεν, εἶνε ἐκ τῶν τεχνικῶν συνθέσεων τοῦ διδασκάλου καὶ παρουσιάζει συνεπῶς τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς τέχνης του ἐν πλήρει ὀρμότητι. Ἐγγράφη μεταξύ τοῦ 1886 καὶ 1888 καὶ εἶνε ἀφιερωμένη εἰς τὸν μαθητὴν του Henri Duparc. Ἐν τῇ συμφωνίᾳ ταύτῃ ἐμφανίζεται σαφῶς ὁ τύπος τῆς **κυκλικῆς ἀρχιτεκτονικῆς** ἣ ὁποία ἤχθη εἰς τὸ μέγιστον σημεῖον τῆς ἀναπτύξεως τῆς ὑπὸ τοῦ Φράνκ.

Ἡ ἔκφρασις τῆς **κυκλικῆς ἀρχιτεκτονικῆς** ἔχει ὡς ἀρχὴν τὸν ἔξης ὀρισμὸν: Τὰ θεμελιώδη θέματα, ἅτινα μεταξύ των ἔχουσι στενὸν σύνδεσμον ὡς σύλληψις, διατρέχουσι διόκληρον τὸ ἔργον καὶ ἐπανέρονται κατὰ ποικίλους τύπους εἰς ἕκαστον μέρος τῆς συμφωνίας, πρᾶγμα ὅπερ συμβάλλει πολὺ εἰς τὴν σαφήνειαν καὶ τὴν ἐνόητα τοῦ μουσικοῦ μηνεῖου.

Ἐν τῇ συμφωνίᾳ ταύτῃ τὰ διάφορα μέρη καὶ ἰδίως τὸ πρῶτον καὶ τὸ τελευταῖον συνδέονται στενῶς θεματικῶς. Τὸ κύριον θέμα τῆς συμφωνίας, τὸ ὁποῖον ἀφοῦ παρουσιάσθῃ μυστηριῶδες καὶ σκοτεινὸν εἰς τὸ Lento, ἀνηγεῖ πλήρες ζωῆς καὶ σφρίγγους εἰς τὸ Allegro, ὅπου ἐναλλάσσεται καὶ διασπαιροῦται μὲ ἄλλα θέματα, ἀποτελοῦντα ἀντίθεσιν πρὸς αὐτὸ, ὡς ἐκ τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῆς ἐκφρασεώς των, ἐπανέρχεται πάλιν κατὰ τὸ τέλος τῆς Συμφωνίας, σηματοῖον οὕτω πλάσιον εὐρύτατον καὶ πλήρες μεγαλείου. Τὰ ἄλλα θέματα ἐπίσης ἐμφανίζονται ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ὡς συνεχεῖς ἐπικλήσεις καὶ λεπταὶ μεταμορφώσεις. Ὅλα τὰ θέματα ἐν τέλει εὐρίσκονται συνδεδεμένα μεταξύ των δι' ἐνός

ιδεώδους συγγενικού δεσμού ὁ ὁποῖος τὰ ἐμφανίζει ὡς ἐκπορευόμενα ἔξ ἐνός καὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος.

Τὸ δεύτερον μέρος (Allegretto), διὰ τοῦ ἀπομεμακρυσμένου τόνου του (σι ὑφρεσι ἑλασσον καὶ εἰτα μειζον), ἀποσπάται ἀλοθιτῶς τοῦ πλαισίου τοῦ πρώτου καὶ τρίτου μέρους, βασιζεται ἐπὶ θέματος παθητικοῦ καὶ θλιβεροῦ τοῦ ἀγγλικῆς κέρατος (cor anglais), τὸ ὁποῖον θέμα ἐξελίσεται συνδεδεμένον ἐπὶ τῆς ἀρχῆς καὶ τῶν pizzicati τῶν ἐγγυρόδων. Τὸ θέμα τοῦτο διαδέχονται, συνδυναζόμενα μετ' αὐτοῦ, δύο ἕτερα κῆρια θέματα, ὧν τὸ μὲν πρῶτον εἶνε γλυκεῖα φράσις τῶν βιολίων, τὸ δεύτερον ἔχει χαρακτῆρα scherzo.

ED. LALO

Ραψωδία

Ὁ Ἑδουάρδος Λαλό ἐγεννήθη ἐν Ἀλλή τὸ 1823 καὶ ἀπέθανεν ἐν Παρισίῳ τὸ 1892. Ἐκαμε τὰς μουσικὰς του σπουδὰς εἰς τὸ Ἰνστιτούτον τῶν Παρισίων. Ὁ μουσικὸς του βίος δὲν ἐπῆρξεν ἀνθρώπουτος καὶ μόνον κατὰ τὰ τέλη τῆς ζωῆς του ἐγνώρισε τὴν ἀληθινὴν ἐπιτυχίαν. Ἐκ τῶν συμφωνικῶν ἔργων ἡ **Ραψωδία** του, γραφεῖσα ἀρχικῶς διὰ βιολὶ καὶ ὀρχήστραν, ἔσχε μεγάλην ἐπιτυχίαν καὶ συνέτεινεν εἰς τὴν φήμην του ὅπως ὁ **Μακάβριος Χορὸς** διὰ τὸν Σαίν—Σάνς.

WAGNER

Tannhäuser

(Εἰσαγωγή)

Μιά μεσαιωνικὴ παράδοσις τῆς Θουριγγίας ἔδωκε στὸν Βάγνερ τὴν ἐπιθέσιν τοῦ δράματός του. Οἱ χρονογράφοι ἀνέφερον ὅτι κατὰ τὰ τέλη τοῦ XII αἰῶνος «οἱ ραψωδοὶ τοῦ ἔρωτος» ἐπῆγιναν στὸ Wartburg γιὰ τὰ διαγωνισθῆναι σὲ ποιητικὸν ἀγῶνα. Ὅχι μακρὰ ἀπὸ αὐτὴν τὴν περιουσίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐβασίλευεν ὁ ἄρχων τῆς Θουριγγίας ἡ παράδοσις ἐποθεῖται χαμένον μέσα στοὺς βράχους καὶ τὰ σπῆλαια ἐνὸς ἀποτόμου βουνοῦ, τὸ φοβερὸν «Ὅρος τῆς Ἀφροδίτης» (Venusberg) τὸ ὄνομα τοῦ ὁποίου καὶ μόνον ἐτρόμαζε τοὺς ἐναρέτους κατοικοὺς τῆς χώρας. Κάποιος ἱππότης ὀνομαζόμενος Tannhäuser ἦτο διάσημος μεταξὺ τῶν ραψωδῶν ποῦ ἐλάμβανον μέρος στοὺς ἀγῶνας τῆς Wartburg καὶ στοὺς ὁποίους οἱ διαγωνιζόμενοι ἔξεθετον πολὺ σιγὰ καὶ τὴν ζωὴν τους. Εἰς τὸ δράμα ὁ Βάγνερ μᾶς παρουσιάζει τὰ δύο στοιχεία τοῦ ἀνθρώπινου ἔρωτος, τὸν πόθον τῆς ἡδονῆς καὶ τὴν ἐνάρετον καὶ ἡρωικὴν ἀγάπην, τὴν ἐπιδιώξιν τῶν σαρκικῶν ἡδονῶν καὶ τὸ ἰδεῶδες τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς ἀγωνιστικῆς (Lavignac). Ἡ εἰσαγωγή ἔχει γραφῆ ἑπάνω στὰ τρία κυριώτερα θέματα τοῦ δράματος: 1ον τὸ Choral τῶν προσκηνητῶν, 2ον τοῦ «Venusberg», 3ον τῶν «Ἀγῶνων τῆς Βάγνερ-μουσικῆς».—Ἄξιον θαυμασμοῦ εἶνε πρὸ πάντων τὸ μακρὸν *pedale* ἐπὶ τῆς δεσποζούσης ἐπάνω στὸ ὁποῖον ἀναπτύσσεται τὸ θέμα τοῦ «Venusberg» καὶ τὰ ὁποῖον ἐπαναφέρει μέσα σὲ μιὰ μεγαλοπρεπεῖ ἀποθέσιν τὸ θέμα τῶν προσκηνητῶν ποῦ κλείει τὴν εἰσαγωγὴν αὐτήν, ἐν ἀπὸ τὰ ὀρατώτερα ἀριστουργήματα τοῦ Βάγνερ.